

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MATURITA S ÚSMEVOM

PaedDr. Ľubica Rúčková

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

www.esf.gov.sk

www.minedu.gov.sk

Lexikológia

(Pomocou dostupných zdrojov vysvetlite tieto pojmy)

- **náuka o slove a slovnej zásobe**
- **definícia slova (lexémy)**
- **funkcie slova**
- **sémantický trojuholník**
- **gramatický význam slova**
- **lexikálny význam slova**
- **gramatické kategórie**
- **slovné druhy**

Gramatické kategórie

(Zopakujte si gramatické kategórie a ďalej ich definujte)

Rozdeľujeme na:

- **Menné**

- rod

- číslo

- pád

- **Slovesné**

- osoba,

- číslo,

- čas,

- spôsob,

- vid,

- tvar

Slovné druhy

(Zopakujte si gramatické kategórie a ďalej ich definujte)

SLOVNÉ DRUHY					
OHYBNÉ (sú v rôznom tvare – môžeme ich skloňovať, časovať, stupňovať)			NEOHYBNÉ (sú len v jednom tvare – neskloňujeme ich, nečasujeme, nestupňujeme)		
Názov	Čo pomenúvajú (označujú, vyjadrujú)		Názov	Čo vyjadrujú (spájajú, napodobňujú)	
1. Podstatné mená	- pomenúvajú osoby, zvieratá a veci		6. Príslovky	- vyjadrujú kde, kedy alebo ako sa niečo stalo	
2. Prídavné mená	- označujú vlastnosti osôb, zvierat a vecí		7. Predložky	- nemajú svoj vlastný význam (stoja pri slovách, ku ktorým patria)	
3. Zámená	- nahrádzajú podstatné mená, ktoré pomenúvajú osoby a zvieratá - vyjadrujú čo komu patrí		8. Spojky	- spájajú slová alebo vety	
4. Číslovky	- vyjadrujú: * počet osôb, zvierat a vecí * poradie osôb, zvierat a vecí		9. Častice	- vyjadrujeme nimi svoj osobný vzťah k tomu, o čom hovoríme (voláme ich aj osobné slová)	
5. Slovesá	- pomenúvajú čo osoby, zvieratá a veci robia		10. Citoslovčia	- vyjadrujú city a vôľu alebo napodobňujú rozmanité zvuky	

Slovné druhy

(Zopakujte si gramatické kategórie a ďalej ich definujte)

SLOVNÉ DRUHY					
OHYBNÉ (sú v rôznom tvare – môžeme ich skloňovať, časovať, stupňovať)			NEOHYBNÉ (sú len v jednom tvare – neskloňujeme ich, nečasujeme, nestupňujeme)		
Názov	Čo pomenúvajú (označujú, vyjadrujú)	Akou otázkou sa na ne pýtame	Názov	Čo vyjadrujú (spájajú, napodobňujú)	Akou otázkou sa na ne pýtame
1. Podstatné mená	- pomenúvajú osoby, zvieratá a veci	- Kto je to? (osoby) - Čo je to? (zvieratá a veci)	6. Príslovky	- vyjadrujú kde, kedy alebo ako sa niečo stalo	- Kde? (hore, ...) - Kedy? (dnes, ...) - Ako? (dobre, ...)
2. Prídavné mená	- označujú vlastnosti osôb, zvierat a vecí	- Aký? (mužský rod) - Aká? (ženský rod) - Aké? (stredný rod)	7. Predložky	- nemajú svoj vlastný význam (stoja pri slovách, ku ktorým patria)	na, nad, pod, za, pri, pred, bez, o, od, do, po, medzi, k/ku, v/vo, s/so, z/zo, popod, ...
3. Zámená	- nahrádzajú podstatné mená, ktoré pomenúvajú osoby a zvieratá - vyjadrujú čo komu patrí	ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich, ...	8. Spojky	- spájajú slová alebo vety	a, i, aj, ale, aby, keby, keď, že, lebo, ak, ...
4. Číslovky	- vyjadrujú: * počet osôb, zvierat a vecí * poradie osôb, zvierat a vecí	- Koľko? Koľkí? - Koľký/koľkí v poradí	9. Častice	- vyjadrujeme nimi svoj osobný vzťah k tomu, o čom hovoríme (voláme ich aj osobné slová)	naozaj, sotva, možno, iste, čoby, kdeže, nech, určite, nuž, veru, ...
5. Slovesá	- pomenúvajú čo osoby, zvieratá a veci robia	- Čo robí? Čo robia?	10. Citoslovčia	- vyjadrujú city a vôľu alebo napodobňujú rozmanité zvuky	jaj, joj, ach, och, fuj, hm, kuku, bé, gá-gá, pi-pi, ...

**SÚBOR PRACOVNÝCH LISTOV ZAMERANÝCH NA VYUŽITIE
ELEKTRONICKÝCH SLOVNÍKOV V UČIVE LEXIKÁLNA ROVINA
JAZYKA – SLOVNÁ ZÁSoba**

Praktické cvičenia so slovníkom

- Vytvorte pracovné listy so zameraním na zručnosť efektívne využívať elektronické lexikografické príručky, správne sa vyjadrovať prostredníctvom vhodne zvolených slov a slovných spojení a adekvátne používať slovnú zásobu.
- Rozlišujte jednotlivé prvky slovnej zásoby s dôrazom na jej členenie a identifikáciu slov, s možnosťou overiť si ich neznámy význam v elektronických príručkách.

Aktivity – pracovné listy

- Elektronické lexikografické príručky
- Lexikálna rovina jazyka – slovná zásoba
- Slová podľa lexikálneho významu a podľa vzťahu medzi ich lexikálnymi významami
- Pracovný list č.1
- Slová podľa spisovnosti a citového príznaku
- Pracovný list č.2
- Slová podľa dobového výskytu
- Pracovný list č.3
- Slová podľa pôvodu
- Pracovný list č.4
- Riešenie úloh

Ponúknuté informačné zdroje

1. **Využitie informačných a komunikačných technológií v predmete Slovenský jazyk a literatúra pre stredné školy. - 1. - Košice : Elfa, 2010. 196 s. ISBN 978-80-8086-150-6**
2. **Využitie informačných a komunikačných technológií v predmete Slovenský jazyk a literatúra pre základné školy. - 1. - Košice : Elfa, 2010. 204 s. ISBN 978-80-8086-159-9**
3. **Premena školy s využitím informačných a komunikačných technológií. - 1. - Košice : Elfa, 2010. 164 s. ISBN 978-80-8086-143-8**
4. **Elektronické diplomové a dizertačné práce SR: ETD SK. [online]. Košice : ETD SK, 2004. Aktualizované 14-2-2005 [cit 2005-03-10]. Dostupné na internete: <<http://www.etd.sk/>>.**
5. **Didaktická príručka zo Slovenského jazyka pre stredné školy. -1.- Trnava : Trnavská univerzita, 2010. 53 s. ISBN 978-80-8082-378-8**
6. **Učebnica Slovenský jazyk pre 1. ročník stredných škôl. Bratislava : Orbis Pictus Istropolitana, 2006. 96 s. ISBN 80-7158-605-6**
7. **Cvičebnica Slovenský jazyk pre 1. ročník stredných škôl. Bratislava : Orbis Pictus Istropolitana, 2007. 54 s. ISBN 978-80-7158-606-7**
8. **Cvičebnica Slovenský jazyk pre 1. ročník stredných škôl. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2007 . 125 s. ISBN 978-80-10-00689-2**
9. **Slovenský jazyk pre 1. – 4. ročník stredných škôl. -1- Bratislava : SPN, 2007. 367 s. ISBN 978-80-10-00690-8**
10. **Literatúra pre 1. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. -1- Bratislava : SPN, 2009. 116 s. ISBN 978-80-10-0178-5**
11. <http://www.slovník.juls.savba.sk/>
12. <http://www.zlatyfond.sme.sk/>
13. <http://www.korpus.juls.savba.sk>

Slová podľa lexikálneho významu a podľa vzťahu medzi ich lexikálnymi významami

Motivácia: Koliesko vedomostí

- Študenti sa postavlia do kruhu. Učiteľ hovorí výroky, ktoré súvisia s témou SZ podľa lexikálneho významu a podľa vzťahu medzi lexikálnymi významami. Pri pravdivých výrokochoch urobia krok do kruhu, pri nepravdivých krok z kruhu. Motivačná hra slúži na zopakovanie vedomostí zadanej témy.

Záverečná diskusia

1. Ktorá úloha vás najviac zaujala? Zdôvodnite prečo?
2. Ktorá úloha bola najnáročnejšia? Svoje tvrdenie zdôvodnite.
3. Našli ste všetky zadané slová a slovné spojenia v elektronických lexikografických príručkách? Ak nie, ako ste si pomohli?

Postup:

- Študentov rozdelíme do pracovných skupín, rozdáme im pracovné listy, na ktorých majú zadané úlohy. Každá skupina pracuje s inými viacvýznamovými slovami a konfrontuje vlastné predstavy s informáciami v elektronických lexikálnych príručkách a robí korekcie. Po ukončení študenti prezentujú pred ostatnými spolužiakmi výsledky zadaných úloh a spôsob riešenia ako skladačku vedomostí. 1. skupina pracuje s metaforou a metonymiou, 2. skupina so synonymami, 3. skupina s antonymami a 4. skupina s homonymami.

Pracovný list č.1

- **I. skupina:** Rozdeľte slovné spojenia v ľavom stĺpci tabuliek 1 a 2 na metaforu alebo metonymiu. Vysvetlite ich prenesený význam. Ak poznáte odpoveď, napíšte ich do stĺpca s názvom Moja predpoveď. Svoje predpovede si skontrolujte v KSSJ a SSJ dostupných na <http://slovník.juls.savba.sk/>.

Tab. 1:Tabuľka predpovedí

	Metafora metonymia	Prenesený význam slova moja predpoveď	Odpoveď v slovníku
Hrošia koža			
Je líška. (človek)			
Porcelánová plet'			
Tekuté zlato			
Šťastná hviezda			

	Metafora metonymia	Prenesený význam slova moja predpoveď	Odpoveď v slovníku
Kúpil jej zlato.			
Ročník prepadol.			
Nosí líšku.			
Obliekol sa do kože.			
Dostal porcelán.			

Urobte záver pozorovaní. Svoje zistenia zapíšte.

- 1. Čo majú spoločné slovné spojenia z tabuľky 1?**
- 2. Čo majú spoločné slovné spojenia z tabuľky 2?**
- 3. V čom sa slovné spojenia z tabuľky 1 a 2 odlišujú?**
- 4. V ktorej tabuľke sa nachádzajú metafora a v ktorej metonymie?**

- II. skupina: Všetky plnovýznamové slová v uvedenej ukážke nahradíte synonymami. Posúďte, ako sa zmenil význam textu. Pracujte s elektronickým synonymickým slovníkom slovenčiny.

S. H. Vajanský: Nôžka

*Stretol som vám mladú dámu zamyslený trošku,
oslepený krásou stúpim na jej nežnú nôžku.*

*Výkrik – pardon! – moja drahá, že sa chyba stala:
nemohol som nôžku zbadať, tak je ona ... malá.*

*Okamžite odleteli z jasných očíek hnevy,
vd'ačný úsmev zajasal sa z tváre mladej devy.*

*Vám však, moji bratia milí, poviem pravdu vcelku:
mala moja vd'ačná dáma nôžku hodne veľkú.*

- III. skupina: Všetky slová uvedenej ukážky, ktoré je možné zmeniť, nahradíte antonymami. Posúďte, ako sa zmenil význam textu. Pracujte s elektronickými lexikografickými príručkami.

J. G. Tajovský –Maco Mlieč

Mladý Mlieč bol mocný, robotný ako koník. Povrávali ľudia, že to preto, že bol od rodu trocha nasprostastý a aj hluchý. Prezvali ho teda dievky, ako do dediny prišiel a počínal ich, ako druhí paholci, naťahovať — Mliečnikom, už neviem, či preto, že bol krátky, široký, hrdla nič — ako by ho z pňa odťal. Je pravda, že Maco čela ani skoro nemal, oči ako myš, nos ani gombička a celý preliaknutý, len líca ako by ho ucápal a vrchnú gambu na tri prsty a odutú, ako by ho všetky predné zuby boleli. Ruky utieral o nohavice a krpcov ani nevyzúval, iba keď ho dačo omínalo, alebo keď podošvu bolo treba prišit'. Do hory, do poľa bolo to všetko dobré, a keď išiel do mesta, zahodil na seba čiernu dlhú huňu a tá to všetko zakryla.

• IV. skupina: V nasledujúcich dvojiciach viet (zobrazených v SNK) chýbajú zápisom rovnaké slová, ktoré sú homonymami. Zistite, ktoré to sú. Uved'te ich spoločné gramatické alebo lexikálne znaky. Napíšte ďalšie dvojice viet na dve homonymá a výsledky skonfrontujte s informáciami v KSSJ a SSJ.

a) Nemému dieťaťu ani vlastná nerozumie. Nechce s tým nič spoločné.

b) Dusený s rozmarínom, cesnakom a bielym vínom je kulinárskou lahôdkou. Lúčny kvet s bielymi lístkami sa volá

c) Klimatizované priestory obchodných domov slúžia aj ako chladiarenský Športy, ktorým sa venujú reprezentanti exotických krajín, sú najmä, vzpieranie, taekwondo a atletika .

d) Podvihol okuliare z nosa na a pozerá ako na zjavenie. Ovláda hru na

Riešenie úloh: Pracovný list č.1

- 1. skupina: hrošia koža, je líška /človek/, porcelánová pleť, šťastná hviezda – metafora /prenesený význam slova na základe vonkajšej podobnosti/
- Kúpil jej zlato. Ročník prepadol. Nosí líšku. Obliekol sa do kože. Dostal porcelán. - metonymia / prenesený význam slova na základe vnútornej pod./
- 2. – 3. skupina: alternatívne odpovede
- 4. skupina: a) mať b) králik c) box d) čelo

Slová podľa spisovnosti a citového príznaku

Postup:

Motivácia: Mapa poznania

- Spolu so študentmi vedieme rozhovor na tému súčasnej spisovnej slovenčiny, o nebezpečnom prenikaní parazitujúcich slov do slovnej zásoby mladých ľudí a riadime dialóg tak, aby študenti uvádzali príklady nespisovných slov, ktoré sami používajú. Postupne ich zapisujeme na tabuľu a študenti z uvedených údajov vytvoria mapu poznania na tému Slová podľa spisovnosti a citového príznaku.

- Rozdáme študentom pracovné listy č.2, na ktorých sú úlohy zamerané na precvičovanie spisovných a nespisovných (nárečových, slangových, argotových) slov, citovo príznakových (s kladným a záporným citovým príznakom) a neutrálnych slov. Úlohy riešia samostatne pomocou elektronických lexikálnych príručiek.

1. Aké pocity vo vás vyvolali literárne texty? Našli ste v nich paralelu s používaním nespisovnej slovnej zásoby v súčasnom období? Ak áno, akú?
2. V ktorej elektronickej príručke bolo možné nájsť väčšiu časť zadaných nespisovných slov? Svoje rozhodnutie zdôvodnite.

Záverečná diskusia

Pracovný list č.2

- 1. Zvýraznené slová v literárnom texte pričleňte k jednotlivým druhom nespisovných slov uvedených v mape poznania. Preštylizujte ich do spisovnej slovenčiny a porovnajte ich so slovami v elektronických lexikálnych príručkách. Vypíšte zo SSS ďalšie expresívne synonymá uvedených slov. Celý text prepíšte do spisovnej slovenčiny a vysvetlite ho.

H. Gavlovič: Valaská škola, mravúv stodola

a) Nemyslí si blázen, který nemluví nic, který umí mlčet, ten má rozumu víc.

Múdrý mlčí, ale blázen vždy jazykem trepe, v každej veci s svým jazykom hneď je ako v repe.

b) Lépej ranu netýkati, než ju rozmnožiti, lépej pri malej bolesti, než ve velkej žíti.

Zvady súdy uspokojiť dobrá vec je síce, ale múdre, by se nejak nerozmohli více.

Nekterá rana od flastru z tela nevyleze, dokud se ven z místa svého s britvú nevyřeže.

Pracovný list č.2

c) V hlave víno, v bruchu rozum, v údoch žiadnej sily, tento nápis daj pod neho: hle človek opilý. Tento človek není človek, neb rozum utratil, když se s zbytečným nápojem v hovado obrátil.

2. Určte, ktoré výrazy sú nespisovné a opravte ich. Svoje rozhodnutie si overte v elektronických jazykových príručkách /PSP/.

oraziť lístok, vyhrnúť límec, pozrieť sa cez priezor, prísť za okamžik, mať výdavky, vypadáť dobre, rysovať kružidlom, lízať lízatko, napísať list, vyžehliť prádlo, mať dotaz, zatvoriť vrecúško, priložiť v krbe, napísať omluvenku

3. Určte, v akom nárečí je text uvedenej ľudovej piesne. Preložte ho do spisovnej slovenčiny.

*Žolté ogurky, zelené lisce, čo musi dzifče, také hamišné, také hamišné.
Huncút ši, bul i budzeš, za huncutskú dražečku pujdeš.
Chodzil ši do nás, vecej nebudzeš.
Ty vody pytaj, ja ci nedala, bo ja še za tebe nerichtovala.*

Pracovný list č.2

4. Určte, či sú zvýraznené slová v predchádzajúcom texte spisovné alebo nespisovné. V prípade, ak sú nespisovné, preštylizujte ich na spisovné. Jednotlivé slová zo synonymických radov týchto dvoch slov, ktoré nájdete v SSS, zaradíte do skupín podľa citového príznaku /deminutíva, eufemizmy, pejoratíva, dysfemizmy, zveličujúce slová/. Svoje zaradenie zdôvodnite.

5. Vypíšte z textu výrazy, ktorými postava prejavuje záporné city. Preštylizujte text tak, aby vyznel ohľadupľnejšie a citlivejšie. Overte, či sa niektoré z uvedených slov nachádzajú v SSS.

P.O.Hviezdoslav: Zuzanka Hraškovie /krátka epika/

Mať však je macocha. „Kdes bolo fagane?“ „Vonku...len...na ceste.“ „A nohy zbabrané po členky prečo, há?...“ „Trošku len – päty...Jarček hneď uloví...“ „Ja tebe! Vlačeň...na!“ Scupkali bucháty: heglo až v chúd'ati.

„Mať však len macocha. „Kdes bolo šklbane? A laby do kolien sfafrané?...“ „Nebite! Jurík náš v mláčku ma soutil, ten - odbehnem.“ „Pačrev! Prv tá ja ...“ Kam čiahla: „Ogrgeň!“

Riešenie úloh: Pracovný list č.2

- 1. trepe – expresívne pejoratívum – rozpráva, flaster – nárečové slovo – leukoplast, hovado – vulgarizmus
- 2. oraziť - opečiatkovať lístok, vyhrnúť límec - golier, prísť za okamžik - okamih, vypadáť - vyzeráť dobre, lízať lízatko - lízanku, vyžehliť prádlo - bielizeň, mať dotaz - otázku, priložiť v krbe - kozube, napísať omluvenku – ospravedlnenku
- 3. východoslovenské (zemplínske) nárečie, dzifče – nespisovné slovo – nárečové - dievča, huncút – spisovné slovo – expresívne
- 4. mať, macocha, fagane, zbabrané, vlačeň, buchnáty, heglo, šklbane, sfafrané, pačrev, ogrgeň, (v slovníku sa nachádzajú – mať, macocha, fagan, zbabraný, buchnúť, hegnúť, šklban, sfafráť, pačrev, ogrgeň)

Slová podľa dobového výskytu

Motivácia: Hra na remeselníkov a súčasné povolania

- So študentmi sa zahráme známu hru na remeselníkov. Vyberieme dvojice, ktoré pantomimicky stvárnia remeslá, ktoré boli súčasťou života minulých generácií, tie ktoré ešte pretrvávajú a činnosti, ktoré považujeme za profesie súčasnej modernej doby. Týmto spôsobom vyvodíme a zopakujeme vedomosti o slovách SZ, ktoré vyčleňujeme podľa dobového výskytu.

Postup:

- Študentom rozdáme pracovné listy č.3, na ktorých sú úlohy zamerané na precvičovanie slov podľa dobového výskytu /archaizmy, historizmy, zastaraná slová a neologizmy/. Úlohy riešia samostatne pomocou elektronických lexikálnych príručiek.

Záverečná diskusia

1. Ktorý slovník vám poskytol viacej informácií o hľadaných slovách?
2. Zdôvodnite, prečo neboli v elektronických slovníkoch uvedené archaizmy.

Pracovný list č.3

- 1. V nasledujúcich vetách zobrazených v SNK chýba stále to isté slovo. Zistite, ktoré to je. Vypíšte ho a nahradte neologizmom.
 - *Zlaté -- zaviedol u nás až Karol Róbert.*
 - *Ak chce hrad mať, musí -- dať.*
 - *Naša spoločnosť nie je taká chudobná, aby nemala -- na túto činnosť.*
 - *Keď z toho bohatstva iba čosi premenil na --, mal ich v dome toľko, ako ani jeden človek v dedine.*
- 2. Keby ste v minulosti platili grošom, zlatkou, šestákom, päťákom a grajciarom, za ktorú menu by ste si mohli kúpiť najviac a za ktorú najmenej? Ktoré výrazy považujete za historizmy a ktoré za zastarané slová. Svoje tvrdenia zdôvodnite a porovnajte s údajmi v KSSJ a SSJ.

Pracovný list č.3

3. Poznáte správny význam slov podľa dobového výskytu? Vyriešte nasledujúci kvíz. Jednotlivé slová rozdeľte na historizmy, archaizmy a zastarané slová. Svoje odpovede si overte v KSSJ a SSJ a vypíšte súčasné pomenovania.

• I. Hajdúch je:

- a) človek starajúci sa o prírodu, les
- b) ozbrojený úradný sluha
- c) odložené dieťa bez rodičov

• II. Merica je:

- a) stará dutá miera na ovocie
- b) stará dutá miera na obilie
- c) stará dutá miera na uhlie

• III. Bukréta je:

- a) kytica
- b) spoločenský dámsky klobúk
- c) nariasená ozdoba na dámskych šatách

• IV. Cviker je:

- a) vreckové hodiny prichytené na retiazke
- b) pomôcka na uchytávanie bielizne
- c) okuliare upevňované na koreň nosa

• V. Želiar je:

- a) príslušník dedinskej chudoby
- b) človek trpiaci na duševnú poruchu
- c) človek pracujúci v bani

- VI. Šíf je:
- a) vlak
 - b) loď
 - c) vojsko

Riešenie úloh: Pracovný list č.3

- 1. peniaze
- 2. grajciar – najmenšia hodnota (jeden halier), zlatka – najvyššia hodnota (bankovka v hodnote jedného zlatého)
- 3. groš – historizmus (stredoveké strieborné platidlo), šesták – zastarané slovo (dvadsaťhaliernik), grajciar - historizmus (stotina zlatého), päťák – zastarané slovo (desaťhaliernik), zlatka – zastarané slovo
- 4. hajdúch – b, merica – b, bukréta – a, cviker – c, želiar – a, šíf – b, árešt – c

Slová podľa pôvodu

Motivácia: Aha, čo doma máme

- Študentov požiadame, aby napísali zoznam piatich technických noviniek v poradí podľa technickej vyspelosti, ktoré kúpili v posledných rokoch rodičia do ich domácnosti. Vo vopred určených skupinách študenti vyhodnocujú výskyt uvedených slov a za skupinu vyberú 5 technických noviniek, ktoré sa v skupine najviac vyskytovali. Takto vyhodnotíme výsledky všetkých skupín a z najfrekventovanejších slov, ktoré zapíšeme na tabuľu, vytvoríme poradie piatich najčastejšie sa vyskytujúcich. Študenti môžu porovnať frekvenciu výskytu uvedených slov s výskytom slov v SNK.

Postup:

- Študentom rozdáme pracovné listy č.4, na ktorých sú úlohy zamerané na precvičovanie slov podľa pôvodu /domáce, zdomácnené a cudzie slová/. Úlohy riešia samostatne pomocou elektronických lexikálnych príručiek.

Záverečná diskusia

- 1.V ktorej úlohe ste si museli najviac pomáhať elektronickými lexikálnymi príručkami? Prečo?
- 2.Vyjadrite svoj názor na tvrdenie, že jedným z nevyhnutných spôsobov obohacovania SZ súčasnej spisovnej slovenčiny je preberanie cudzích slov.

Pracovný list č.4

- 1. V KSSJ a SCS zistite, či sú slová, ktoré ste uviedli v motivačnej hre, cudzieho alebo domáceho pôvodu.
- 2. Nasledujúci text prepíšte tak, aby ste všetky slová cudzieho pôvodu nahradili domácimi slovami. Doplňte chýbajúce i, í, y, ý. Svoje výsledky overte v SCS.
- *Charakter-stika študentov g-mnázia*
- *T-m amb-ciózných kreat-vnych asert-vnych sangv-nikov prezentujúcich sa max-málnymi verbálnymi a nonverbálnymi schopnosťami vegetuje v častej d-sharmónii s et-ketou školských noriem. Ich eufória po získaní absolventského t-tulu a sa stala exportným art-klom.*

Pracovný list č.4

- 3. Ak poznáte odpoveď na otázky v tabuľke 3, napíšte ich do stĺpca Moja predpoveď s uvedením lexikálneho významu cudzích slov. Svoje odpovede si overte v SCS.

Tab.3: Tabuľka predpovedí

Otázka	Moja predpoveď	Prečo? Uvedte lexikálny význam slova	Odpoveď v slovníku
Môžu si vaši rodičia adaptovať dieťa?			
Zbiera filantrop známky?			
Má empatický človek predpoklady stať sa psychológom?			
Môže dostať študent gymnázia anonym?			

Pracovný list č.4

- 4. Napíšte 10 najčastejšie používaných slov a slovných spojení z oblasti informačných a komunikačných technológií. Ich význam si overte v SCS. Uved'te dôvody vnášania internacionalizmov z oblasti IKT do dnešnej súčasnej slovenčiny.

Obr.1: Budova Jazykovedného ústavu ĽŠ SAV v Bratislave

Riešenie úloh: Pracovný list č.4

1. alternatívne odpovede

2. povahopis študentov výberovej strednej školy pripravujúcej sa na vysokú školu

„Skupina cieľavedomých tvorivých otvorených energických ľudí predvádzajúcich sa najväčšími slovnými a neslovnými schopnosťami žije v rozpore s morálkou školských pravidiel. Ich nadšenie po získaní hodnosti ukončenia školy sa stalo vývozným tovarom.“

**3. adaptovať – nie /prispôsobovať/, empatický –áno /schopnosť vcítiť sa/,
filantrop – nie /ľudomil/, anonym – áno/nepodpísaný list/**

4. alternatívne odpovede

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

PaedDr. Ľubica Rúčková

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

www.esf.gov.sk
www.minedu.gov.sk